

แนวทาง ส่งเสริมการอ่านนิทาน เพื่อสร้างสุขภาวะชุมชน

ศูนย์ส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัย
สำนักบริหารงานการศึกษาเอกชน
สำนักการประถมศึกษาจังหวัดจันทบุรี

แนวทาง

ส่งเสริมการอ่านนิทานเพื่อสร้างสานคุณธรรม

โดย

ศูนย์ส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัย

สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

“... บรรณารักษ์ห้องสมุดมีหน้าที่เล่านิทานให้เด็ก ๆ ฟัง และอธิบายเรื่องราวในหนังสือ หนังสือส่วนใหญ่เป็นภาษาอิหร่าน มองไปตามฝาผนังจะติดเรื่องราวที่น่าสนใจไว้ เช่น ประวัติของนักแต่งนิทานเด็ก และนักวาดภาพประกอบที่มีชื่อเสียงของอิหร่าน ...”

พระราชินีพนธ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
เมื่อครั้งเสด็จฯประเทศอิหร่าน

สารบัญ

คำนำ	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความนำ	1
1.2 การส่งเสริมการอ่านนิทานคุณธรรม	1
บทที่ 2 80 นิทานไทย สร้างสถานคุณธรรม	
2.1 นิทานไทย	3
2.2 วัตถุประสงค์	6
2.3 กลุ่มเป้าหมาย	6
2.4 เป้าหมาย	6
2.5 การดำเนินงาน	6
บทที่ 3 สื่อ	
3.1 เรื่องย่อ นิทานคุณธรรม จำนวน 80 เรื่อง	10
3.2 แนวทางการพัฒนาสื่อ	38
บทที่ 4 ตัวอย่างการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	
การอ่านร่วมกัน	43
การแนะนำหนังสือ	44
การอ่านหนังสือให้ฟัง	44
การเล่าเรื่องจากหนังสือ	45
บทบาทสมมติ	45
การแสดงหุ่น	46
การเขียนและวาดภาพจากการฟังนิทาน	46
การเล่านิทาน	47
การประกวด / การแข่งขัน	51
การเล่านิทานคุณธรรมประกอบท่าทาง	52
วาดภาพจากเรื่องที่กำหนดให้	53
รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม	
บรรณานุกรม	
ผู้จัดทำเอกสาร	

คำนำ

ตามที่ นายกรัฐมนตรี พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ ได้ประกาศนโยบายคุณธรรมนำความรู้ และให้ทุกกระทรวงจัดทำโครงการสร้างเสริมคุณธรรมโดยยึดแนวทางหลัก 4 ประการ คือ 1) สร้างสังคมสมานฉันท์ ให้ทุกคนสามารถทำงานร่วมกันได้ 2) อยู่อย่างสันติวิธี มีความสุข เอื้ออาทร 3) ปฏิบัติตามวิถีประชาธิปไตย เคารพสิทธิซึ่งกันและกัน และ 4) ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อใช้ชีวิตที่สมดุล นั้น กระทรวงศึกษาธิการเป็นกระทรวงหลัก เพราะให้การศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งกลุ่มเป้าหมายมีได้อยู่ในสถานศึกษาเท่านั้น มีเด็กและเยาวชนอยู่นอกสถานศึกษาด้วย โดยให้นำไปบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอนในทุกระดับการศึกษา เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกให้แก่เด็กและเยาวชนในการดำรงชีวิตอยู่อย่างสันติสุข

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้มอบหมายให้สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน ซึ่งมีภารกิจด้านการศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย นำนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติควบคู่กับการส่งเสริมการอ่าน โดยใช้นิทานเป็นสื่อกลางในการปลูกฝังคุณธรรมให้แก่เด็ก เยาวชน จากการเรียนรู้ตามอัธยาศัยในห้องสมุดประชาชน สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียนจึงนำนโยบายดังกล่าวสู่การปฏิบัติ โดยเชิญผู้รู้(กูรู) ด้านนิทานประกอบด้วย นักวิชาการ นักเขียน นักเล่านิทาน ครู อาจารย์ สำนักพิมพ์ และ ผู้จัดพิมพ์ คัดสรรนิทานตามคุณธรรมที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดสำหรับนักเรียน นักศึกษา 8 ประการ ประกอบด้วย 1. ความมีวินัย 2. ความมีน้ำใจ 3. ความซื่อสัตย์ 4. ความขยัน 5. ความประหยัด 6. ความสุภาพ 7. ความสะอาด 8. ความสามัคคี และพิจารณาเพิ่มคุณธรรมด้านความกตัญญูและความกล้าหาญร่วมกับแนวคิดตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ อีก 3 ข้อ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และภูมิคุ้มกันความเสี่ยง รวมเป็น 13 ข้อ คณะทำงานคัดเลือกนิทานได้จำนวน 80 เรื่อง

ดังนั้น เพื่อให้บรรณารักษ์ได้มีแนวทางการส่งเสริมการอ่าน จากการใช้นิทาน จำนวน 80 เรื่อง เป็นสื่อในการปลูกฝังคุณธรรม จึงได้จัดทำเอกสารแนวทางส่งเสริมการอ่านนิทานเพื่อสร้างสถานคุณธรรม เป็นแนวปฏิบัติสำหรับบรรณารักษ์ และผู้เกี่ยวข้องต่อไป

สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน

กรกฎาคม 2550

บรรณานุกรม

จิม เทรเลียส (เขียน), นิดดา หงส์วิวัฒน์ (แปล). **อ่านหนังสือให้ลูกฟังหนทางแห่งความฉลาดของเด็ก**. The-Read-Aloud Handbook, กรุงเทพฯ, 2537.

ทาดาชิ มัตซึอิ (เขียน) , พรอนงค์ นิยมค้า (แปล)**คู่มือพ่อแม่สร้างนิสัยรักการอ่านให้ลูกน้อย**. กรุงเทพฯ. 2536.

เลขาธิการสภาการศึกษา,สำนักงาน .Bookstart **กระบวนการส่งเสริมนิสัยรักหนังสือในเด็กอายุต่ำกว่า 1 ปี**.กรุงเทพฯ.2550

ศึกษาธิการ,กระทรวง. **บันทึกคุณธรรม**. มปป.

<http://www.learners.in.th>

<http://www.gotoknow.org>

<http://www.everykid.com>

<http://pantip.com>

<http://www.arc.kru.ac.th>

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมจัดทำกรอบแนวทางส่งเสริมการอ่านเพื่อสร้างสานคุณธรรม

วันที่ 6 กรกฎาคม 2550

ห้องประชุม 1 ชั้น 6 สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน

1. นายปรเมศวร์ สุขมาก	ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัย
2. นายกิติเกษม ใจชื่น	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ
3. นายชะม้าย ทองสวัสดิ์	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ
4. นางสาวอังคณา วสุรวงศ์	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ
5. นายรังษี เอียวสุวรรณ	รองผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัย
6. นายสหรัฐ พูลนาค	รองผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสมุทรปราการ
7. นายกฤติพัฒน์ แสงทอง	นักวิชาการการศึกษา 8
8. นางสาวอมรา ปฐุภิญโญบุรณ	นักวิชาการการศึกษา 8 ว.
9. นางสาวอนงค์ เขื่อนนท์	นักวิชาการการศึกษา 8 ว.
10. นางสาวสุพัทธรา ไทวราภา	ครูชำนาญการพิเศษ
11. นางรุ่งนภา คงฉิม	ครูชำนาญการพิเศษ
12. นายสุระพงษ์ จันเสถียร	ครูชำนาญการ
13. นางสาวจิตติมา วงศ์บัณฑิตวรรณ	นักวิชาการการศึกษา 6 ว.
14. นางนิตยา แก้วกำพล	บรรณารักษ์ 6 ว
15. นางสาววรรณุช เจริญสุข	บรรณารักษ์ 6 ว
16. นางสาววิยะดา มัทธวรัตน์	ครูชำนาญการ
17. นางสาวปิยาภา ยิดขัง	ครูชำนาญการ
18. นางสาวนริสา ณ นคร	ครูชำนาญการ
19. นางสาวลิซล เชนสมบัติ	ครูชำนาญการ
20. นางสาวสันทนา กิจงาม	
21. นางจอมศรี กำลังงาม	

ผู้จัดทำเอกสาร

ที่ปรึกษา

นายสมบัติ สุวรรณพิทักษ์ ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน

ผู้เขียน

นางสาวสุพัตรา ไทวราภา

นางสาวนริสา ณ นคร

นางสาวสิชล เขยสมบัติ

บรรณาธิการ

นายปรเมศวร์ สุขมาก

นางสาวอมรา ปฐุภิญโญบุรณ

นางสาวสุพัตรา ไทวราภา

นางสาวนริสา ณ นคร

พิมพ์/จัดทำรูปเล่ม

นางสาวสุพัตรา ไทวราภา

นางสาวสิชล เขยสมบัติ

ปก

นายอุกฤษฏ์ ทองสุนทร